

Інформація щодо актуальних питань, порушених у зверненнях громадян з початку 2024 року

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Комітет здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель.

Основним завданням Комітету відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, сприяння розвитку добросовісної конкуренції.

Актуальні питання	Роз'яснення Комітету
Щодо додаткових нарахувань за послугу розподілу та постачання природного газу	<p>Згідно зі статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» до повноважень Комітету, зокрема, відносяться:</p> <ul style="list-style-type: none">- у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції – розгляд заяв і справ про порушення законодавстві про захист економічної конкуренції та проведення розслідування за цими заявами і справами;- у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Комітету та застосування законодавства про захист економічної конкуренції – здійснення офіційного тлумачення власних нормативно-правових актів. <p>Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу».</p> <p>Разом з тим Комітет у межах компетенції сприяє формуванню прозорого механізму функціонування ринку природного газу та вживає передбачених законодавством заходів у разі виявлення в діях учасників ринку природного газу ознак порушень саме законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі</p>

спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України та здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Регулятор, НКРЕКП).

Відповідно до статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Регулятор:

- встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; - контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов;

- розробляє та затверджує кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки LNG, підготовлені операторами, та ініціює внесення змін до них; - бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг у випадках, визначених законом; - забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора; - виконує інші функції та повноваження, визначені цим законом.

При цьому Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за виконанням рішень інших органів влади стосовно дотримання положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції.

Враховуючи зазначене, зазначаємо, що питання, викладене в зверненні, не відноситься до компетенції Комітету, а знаходиться у компетенції НКРЕКП.

Разом з тим, у разі наявності документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринку природного газу, громадяни можуть звернутись до органів Антимонопольного комітету України із відповідною заявою.

При цьому заява про порушення законодавства про захист економічної конкуренції має бути оформлена відповідно до пункту 2 розділу VI Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5,

	<p>zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами).</p> <p>У разі надходження заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції вона буде розглянута в установленому законодавством порядку.</p>
<p>Щодо питань з врегулювання платіжно-розрахункових відносин за постачання природного газу</p>	<p>Згідно зі статтею 7 Закону до повноважень Комітету, зокрема, відносяться:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції – розгляд заяв і справ про порушення законодавстві про захист економічної конкуренції та проведення розслідування за цими заявами і справами; - у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Комітету та застосування законодавства про захист економічної конкуренції – здійснення офіційного тлумачення власних нормативно-правових актів. <p>Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу».</p> <p>Разом з тим Комітет у межах компетенції сприяє формуванню прозорого механізму функціонування ринку природного газу та вживає передбачених законодавством заходів у разі виявлення в діях учасників ринку природного газу ознак порушень саме законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України та здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Регулятор, НКРЕКП).</p> <p>Відповідно до статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Регулятор:</p> <ul style="list-style-type: none"> - встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг; - контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов; - розробляє та затверджує кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та

	<p>газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки LNG, підготовлені операторами, та ініціює внесення змін до них;</p> <ul style="list-style-type: none"> - бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг у випадках, визначених законом; - забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора; - виконує інші функції та повноваження, визначені цим законом. <p>При цьому Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за виконанням рішень інших органів влади стосовно дотримання положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Враховуючи викладене, зазначаємо, що питання звернення не відноситься до компетенції Комітету, а знаходиться у компетенції НКРЕКП.</p> <p>Разом з тим, у разі наявності документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринку природного газу, громадяни можуть звернутись до органів Антимонопольного комітету України із відповідною заявою.</p> <p>При цьому заява про порушення законодавства про захист економічної конкуренції має бути оформлена відповідно до пункту 2 розділу VI Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами).</p> <p>У разі надходження заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції вона буде розглянута в установленому законодавством порядку.</p>
<p>Щодо сприяння в укладанні договору про постачання електричної енергії</p>	<p>Згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про захист економічної конкуренції» законодавство про захист економічної конкуренції ґрунтується на нормах, установлених Конституцією України, і складається із цього Закону, законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист від недобросовісної конкуренції»,</p>

	<p>інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів.</p> <p>При цьому, органи Комітету не наділені повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Враховуючи викладене, у разі наявності підтверджуючих документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що можуть міститись в діях електропостачальника, та такі дії мали або мають безпосередній та негативний вплив на права, пропонуємо звернутись до органів Комітету із заявою, оформленою відповідно до вимог пункту 2 розділу VI Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженому розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р від 29.06.1998).</p> <p>У разі надходження заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції її буде розглянуто у встановленому законодавством порядку.</p>
<p>Щодо завищення цін на паливно-мастильні матеріали</p>	<p>Перелік повноважень Комітету визначено у статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України».</p> <p>Слід зазначити, що до повноважень Комітету не належить здійснення моніторингу ринків пального, зокрема щодо вартості пального.</p> <p>Органи Комітету здійснюють дослідження ринків пального виключно у сфері застосування законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, з метою виявлення та припинення в діях учасників цих ринків порушення законодавства у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем або антиконкурентними узгодженими діями з іншими учасниками ринку.</p> <p>У разі наявності документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринках роздрібної реалізації палива, та наявність негативного впливу на конкуренцію на товарних ринках внаслідок таких дій, можна звернутись до органів Комітету із відповідною заявою.</p> <p>При цьому заява про порушення законодавства про захист економічної конкуренції має бути оформлена відповідно до вимог пункту 2 розділу VI Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженому розпорядженням Антимонопольного</p>

	<p>комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р від 29.06.1998).</p> <p>У разі надходження заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції вона буде розглянута в установленому законодавством порядку.</p>
<p>Щодо неправомірного припинення електропостачання до квартири заявника / Щодо припинення послуги з постачання/розподілу електричної енергії без дотримання вимог законодавства у сфері енергетики</p>	<p>Статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.</p> <p>Органи Антимонопольного комітету України не наділені повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції та з огляду на положення Конституції України щодо компетенції органів влади та органів місцевого самоврядування не можуть підміняти інші органи державної влади і перебирати на себе повноваження щодо інших питань, які законодавством віднесені до компетенції цього органу державної влади.</p> <p>Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі - Регулятор), є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України.</p> <p>Частиною першою статті 2 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» передбачено, що Регулятор здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері енергетики та комунальних послуг, зокрема у сфері енергетики: діяльності з виробництва, передачі, розподілу, розподілу малими системами розподілу, постачання електричної енергії, зберігання енергії, агрегації.</p> <p>Відповідно до статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор, зокрема:</p>

	<p>- розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема порядки (методики) формування, розрахунку та встановлення державних регульованих цін і тарифів для суб'єктів природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг, а також для інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом;</p> <p>- встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу;</p> <p>- контролює виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем, іншими суб'єктами ринків електричної енергії і природного газу, а у відповідних випадках - власниками систем їхніх зобов'язань відповідно до закону;</p> <p>- контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов;</p> <p>- розглядає справи про порушення ліцензійних умов, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає рішення про застосування санкцій, накладення адміністративних стягнень у випадках, передбачених законом, приймає у межах своєї компетенції рішення про направлення до відповідних державних органів матеріалів про виявлені факти порушення законодавства;</p> <p>- забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора.</p> <p>Крім того, згідно з частиною першою статті 21 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Регулятор розглядає скарги споживачів щодо порушення їхніх прав та інтересів суб'єктами господарювання, що проводять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг.</p> <p>Отже, розгляд звернень стосовно захисту прав та законних інтересів споживачів у сферах енергетики, відносяться до компетенції НКРЕКП.</p>
<p>Щодо умов та якості надання послуг мобільного зв'язку</p>	<p>Відповідно до норм Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» державне регулювання,</p>

	<p>а також державний нагляд (контроль) щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема, у сфері електронних комунікацій, здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК).</p> <p>До повноважень НКЕК, зокрема, належить вжиття передбачених законом заходів захисту прав споживачів, у тому числі, розгляд, аналіз та узагальнення звернень і пропозицій споживачів з питань, що належать до його компетенції, вжиття за результатами їх розгляду заходів реагування.</p>
<p>Щодо підвищення вартості послуг рухомого (мобільного) зв'язку</p>	<p>Повноваження Комітету у сфері цін та ціноутворення обмежуються оцінкою дій учасників ринків на відповідність конкурентному законодавству, зокрема, що здійснюються під час розгляду заяв й справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та проведенням розслідування за цими заявами і справами.</p> <p>Зокрема, Комітет розглядає питання обґрунтованості ціни у разі існування зловживання (монопольним) домінуючим становищем на ринку зокрема, шляхом встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку або антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, які стосуються встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації товарів, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції (пункти 1, 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»). Тобто не будь-яке підвищення ціни є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Комітет не приймав рішень про зловживання (монопольним) домінуючим становищем будь-яким суб'єктом господарювання на ринку послуг рухомого (мобільного) зв'язку або антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання на такому ринку.</p> <p>В Україні є три найбільш відомі оператори мобільного зв'язку ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ Україна» (Vodafone), ТОВ «лайфселл». При цьому, в Україні діє послуга перенесення номера, яка дозволяє перейти від одного оператора до іншого, зберігаючи при цьому свій номер. Усі цифри разом із кодом оператора будуть прив'язуватись не до оператора мобільного зв'язку, а до абонента.</p> <p>Отже, якщо споживача не задовольняють умови або вартість тарифного плану, споживач може обрати ті умови або оператора, який буде відповідати всім його потребам.</p>
<p>Щодо питань перевірки застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів електричної енергії, а</p>	<p>Правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, зокрема відносини, пов'язані з розподілом, постачанням електричної енергії для забезпечення надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам з урахуванням інтересів</p>

<p>також справедливого розподілу електричної енергії</p>	<p>споживачів, визначено Законом України «Про ринок електричної енергії».</p> <p>Статтю 9 Закону України «Про ринок електричної енергії», зокрема, визначено, що державний нагляд (контроль) в електроенергетиці здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через відповідного міністра згідно із законодавством.</p> <p>На центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, зокрема, покладається здійснення державного енергетичного нагляду за дотриманням учасниками ринку (крім споживачів, не віднесених до особливої групи споживачів) вимог правил та інших нормативно-правових актів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, технічного стану електричних установок і мереж, а саме за забезпеченням надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам.</p> <p>Згідно з пунктом 1 Положення про Державну інспекцію енергетичного нагляду України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.02.2021 № 77 (далі – Положення) Державна інспекція енергетичного нагляду України (далі – Держенергонагляд) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра енергетики та який реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та тепlopостачання, а також на ринку природного газу.</p> <p>Відповідно до абзацу восьмого підпункту 2 пункту 4 Положення до завдань Держенергонагляду належить здійснення державного енергетичного нагляду (контролю) за дотриманням встановленого нормативно-правовими актами та нормативними документами з питань електроенергетики порядку застосування оператором системи передачі, оператором системи розподілу та електропостачальником заходів з обмеження та/або припинення постачання електричної енергії споживачам, зокрема застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання.</p> <p>Окрім того згідно з підпунктом 6 пункту 4 Положення Держенергонагляд відповідно до покладених на нього завдань здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Держенергонагляду.</p> <p>З урахуванням наведеного, розгляд питань, пов'язаних з перевіркою застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів електричної енергії, може належати до повноважень Держенергонагляду.</p>
--	--

<p>Щодо надання інформації стосовно оплати за послуги в платіжно-розрахунковому документі</p>	<p>Згідно із статтею 7 Закону до повноважень Комітету, зокрема, відносяться:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції – розгляд заяв і справ про порушення законодавстві про захист економічної конкуренції та проведення розслідування за цими заявами і справами; - у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Комітету та застосування законодавства про захист економічної конкуренції – здійснення офіційного тлумачення власних нормативно-правових актів. <p>Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу».</p> <p>Разом з тим, Комітет у межах компетенції сприяє формуванню прозорого механізму функціонування ринку природного газу та вживає передбачених законодавством заходів у разі виявлення в діях учасників ринку природного газу ознак порушень саме законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>При цьому, Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за виконанням рішень інших органів влади стосовно дотримання положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Враховуючи зазначене, питання, викладені у зверненні, не відносяться до компетенції Комітету та не можуть бути вирішені шляхом застосування законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>У разі наявності документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях центральних органів виконавчої влади та/або суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринку природного газу, можна звернутись до органів Комітету із відповідною заявою.</p> <p>При цьому, заява про порушення законодавства про захист економічної конкуренції має бути оформлена відповідно до пункту 2 розділу VI Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами).</p> <p>У разі надходження заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції вона буде розглянута в установленому законодавством порядку.</p>
---	---

<p>Щодо сприяння в наданні фізичним особам (приватним домогосподарствам) права здійснювати продаж відпущеної електричної енергії будь-яким підприємствам, які купують електричну енергію</p>	<p>Органи Комітету у своїй діяльності керуються, зокрема, законами України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції» та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цих законів.</p> <p>Статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлено, що цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання, із споживачами, а також іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.</p> <p>Тобто дія законодавства про захист економічної конкуренції спрямована на підтримку та захист економічної конкуренції, обмеження монополізму в господарській діяльності та забезпечення ефективного функціонування економіки України на основі розвитку конкурентних відносин.</p> <p>Разом із тим відповідно до частини першої статті 6 Закону України «Про ринок електричної енергії» державне регулювання ринку електричної енергії здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.</p> <p>Згідно з пунктом 72 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» Регулятором є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП). До основних повноважень Регулятора на ринку електричної енергії, визначених частиною третьою статті 6 Закону України «Про ринок електричної енергії», зокрема, належить розгляд скарг і вирішення спорів, що виникають на ринку електричної енергії.</p> <p>Правовий статус НКРЕКП, її завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення визначено Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».</p> <p>Відповідно до функцій та повноважень НКРЕКП, визначених статтею 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», Регулятор, зокрема, забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів НКРЕКП.</p> <p>Враховуючи викладене, для роз'яснення порушеного питання необхідно звертатися до НКРЕКП з відповідним зверненням, оформленим згідно з вимогами статті 5 Закону України «Про звернення громадян».</p>
<p>Щодо законності підвищення цін для</p>	<p>Дія законодавства про захист економічної конкуренції спрямована на підтримку та захист економічної конкуренції,</p>

<p>населення за постачання електричної енергії та прийняття відповідних рішень щодо оскарження зазначених дій</p>	<p>обмеження монополізму в господарській діяльності та забезпечення ефективного функціонування економіки України на основі розвитку конкурентних відносин.</p> <p>Таким чином питання, що стосуються оскарження підвищення цін для населення за постачання електричної енергії, виходять за межі повноважень Комітету.</p> <p>Правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, відносини, пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом, купівлею-продажем, постачанням електричної енергії для забезпечення надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам з урахуванням інтересів споживачів, розвитку ринкових відносин, мінімізації витрат на постачання електричної енергії та мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище регулюються Законом України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон).</p> <p>Ринок електричної енергії функціонує на конкурентних засадах, крім діяльності суб'єктів природних монополій, з обмеженнями, встановленими Законом.</p> <p>При цьому, зокрема, побутовим споживачам (населенню) надається універсальна послуга – постачання електричної енергії, що гарантує їхні права бути забезпеченими електричною енергією визначеної якості на умовах, визначених відповідно до Закону, на всій території України. Водночас побутові споживачі не обмежені в отриманні послуг постачання електричної енергії лише в постачальника універсальних послуг, оскільки згідно з положеннями частини п'ятої статті 72 Закону споживачі мають право вільно обирати електропостачальників.</p> <p>Згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 632 від 31 травня 2024 року «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05 червня 2019 року № 483», з метою забезпечення сталої роботи об'єднаної енергетичної системи України за пропозицією Міністерства енергетики з 1 червня 2024 р. для побутових споживачів застосовуються нові фіксовані ціни на електричну енергію.</p> <p>У той же час ціна, за якою здійснює постачання електричної енергії постачальник універсальних послуг побутовим споживачам, є значно нижчою за вільні ринкові ціни, що формуються на роздрібному ринку електричної енергії.</p> <p>Відповідно до статті 1 Закону Регулятором є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор).</p> <p>Правовий статус НКРЕКП, її завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення визначено Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».</p> <p>Частиною третьою статті 3 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» визначено</p>
---	--

	<p>основні завдання Регулятора, до яких, зокрема, належить реалізація цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг, сприяння розвитку конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг.</p> <p>Так, Порядок формування цін на універсальні послуги затверджено постановою НКРЕКП від 05.10.2018 № 1177.</p> <p>Відповідно до пункту 14 частини першої статті 17 Закону визначено, що Регулятор, у тому числі забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора.</p> <p>Таким чином, з питань розрахунку та порядку встановлення фіксованих цін на електричну енергію для побутових споживачів необхідно звертатися за відповідними роз'ясненнями до Регулятора.</p>
<p>Щодо надання роз'яснення стосовно того, чи підпадає під критерій незначної державної допомоги «Грант на власну справу», отриманий в рамках Урядового проекту «Робота» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 738 від 21.06.2022 «Деякі питання надання грантів бізнесу» (зі змінами).</p>	<p>Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) Уповноваженим органом з питань державної допомоги є Комітет, повноваження якого визначені частиною другою цієї статті. До повноважень Уповноваженого органу належить, зокрема, отримання та розгляд повідомлень про нову державну допомогу від надавачів такої допомоги у порядку, встановленому цим Законом; визначення належності до державної допомоги заходів з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції, прийняття рішень, передбачених цим Законом; надання роз'яснень з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги.</p> <p>Пунктом 6 частини першої статті 1 Закону передбачено, що надавачами державної допомоги є органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю, а також юридичні особи, що діють від їх імені, уповноважені розпоряджатися ресурсами держави чи місцевими ресурсами й ініціюють та/або надають державну допомогу.</p> <p>Отримувачем державної допомоги згідно з положеннями пункту 12 частини першої статті 1 Закону є суб'єкт господарювання, який отримує державну допомогу.</p> <p>Пунктом 9 частини першої статті 1 Закону передбачено, що незначною державною допомогою є державна допомога одному суб'єкту господарювання, сукупний розмір якої незалежно від її форми та джерел не перевищує за будь-який трирічний період суму, еквівалентну 200 тисячам євро, визначену за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України, що діяв на останній день фінансового року.</p>

	<p>Варто зазначити, що рішення Комітету про визнання державної допомоги незначною державною допомогою законодавством не передбачено. Надавач сам вирішує, чи є така державна допомога незначною.</p> <p>Також пропонуємо ознайомитися з пунктом 9 роз'яснень Комітету з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги від 05.10.2017 № 35-рр/дд щодо незначної державної допомоги, які розміщено на офіційному вебсайті Комітету в рубриці «Державна допомога» – «Роз'яснення з питань застосування законодавства» (http://surl.li/vdopnv).</p>
<p>Щодо ненадання житлово-комунальних послуг, передбачених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.07.2018 № 190 «Про затвердження Обов'язкового переліку робіт (послуг), витрати на які включаються до складу витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території» та ініціювання перевірки на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції</p>	<p>Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.</p> <p>При цьому Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Питання щодо якості житлово-комунальних послуг, зокрема, ненадання окремих послуг або надання їх не в повному обсязі не відноситься до компетенції органів Комітету.</p> <p>Відповідно до підпункту 2 пункту «б» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до делегованих повноважень виконавчих органів міських рад належить, зокрема, здійснення відповідно до законодавства контролю за належною експлуатацією та організацією обслуговування населення підприємствами житлово-комунального господарства.</p> <p>Разом з тим, відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство розвитку громад і територій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 460 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2022 р. № 1400) (далі – Положення), Мінінфраструктури є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, у сфері житлово-комунального господарства.</p> <p>Згідно з пунктом 4 Положення Мінінфраструктури відповідно до покладених на нього завдань, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - затверджує порядки, стандарти, норми і правила у сфері житлово-комунального господарства, житлової політики, благоустрою населених пунктів, управління побутовими відходами; - інформує та надає роз'яснення щодо реалізації державної політики з питань, що належать до його компетенції. <p>Враховуючи, що Обов'язковий перелік робіт (послуг), витрати на які включаються до відповідності витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-</p>

	<p>комунального господарства України від 27.07.2018 № 190, надання роз'яснень щодо застосування цього переліку належить до компетенції Мінінфраструктури.</p> <p>Комітет відповідно до його компетенції вживає передбачені законодавством заходи, коли виявлено, що дії чи бездіяльність суб'єктів господарювання, становище яких на певному товарному ринку є монопольним (домінуючим), мають ознаки такого, що не відповідає законодавству про захист економічної конкуренції, та не були б можливими за умов існування значної конкуренції на ринку.</p> <p>У разі наявності у документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях надавача послуг та наявності негативного впливу на конкуренцію на ринку внаслідок таких дій, можна звернутись до органів Комітету із відповідною заявою.</p> <p>При цьому заява про порушення законодавства про захист економічної конкуренції має бути оформлена відповідно до пункту 2 розділу VI Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (зі змінами).</p> <p>У випадку надходження до органів Комітету такої заяви вона буде розглянута відповідно до законодавства.</p>
<p>Щодо підстав для укладання договору про закупівлю без використання електронної системи лише на території територіальної громади, в якій місцевою радою визначено адміністратора послуги з управління побутовими відходами/щодо можливих порушень законодавства у сфері публічних закупівель</p>	<p>Згідно зі статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, у частині здійснення контролю щодо створення конкурентного середовища та захисту конкуренції у сфері публічних закупівель.</p> <p>Пунктом 7 статті 13 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» до компетенції Комітету належить офіційне тлумачення власних нормативно-правових актів і надання рекомендаційних роз'яснень з питань застосування законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади встановлює Закон України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон).</p> <p>Порядок та умови здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом, із забезпеченням захищеності таких замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування визначається Особливостями здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників,</p>

	<p>передбачених Законом, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (зі змінами, далі – Особливості).</p> <p>Згідно з пунктом 17 частини першої статті 1 Закону Комітет є органом оскарження.</p> <p>Відповідно до частини першої статті 18 Закону Комітет як орган оскарження з метою неупередженого та ефективного захисту прав і законних інтересів осіб, пов'язаних з участю у процедурах закупівлі, утворює Комісію (комісії) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель та здійснює інші повноваження, визначені цим Законом та Законом України «Про Антимонопольний комітет України».</p> <p>Порядок оскарження процедур закупівель визначений статтею 18 Закону та пунктами 55-67 Особливостей.</p> <p>Орган оскарження розглядає скарги та приймає рішення за процедурами закупівель, які проводяться замовниками в порядку, визначеному Законом та Особливостями.</p> <p>При цьому Комітет як орган оскарження не наділений повноваженнями надавати роз'яснення у сфері публічних закупівель.</p> <p>В свою чергу, згідно з пунктом 36 частини першої статті 1 указанного Закону, уповноваженим органом у сфері публічних закупівель є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, у сфері публічних закупівель.</p> <p>Відповідно до абзаців другого і третього пункту 1 Положення про Міністерство економіки України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 459 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 124) (зі змінами) (далі – Положення), Міністерство економіки України (далі – Мінекономіки) є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує, зокрема, формування та реалізує державну політику у сфері публічних закупівель.</p> <p>Частиною першою статті 9 Закону та підпунктами 93 та 94 пункту 4 вказаного Положення також визначено, що Мінекономіки, відповідно до покладених на нього завдань, надає узагальнені відповіді рекомендаційного характеру щодо застосування законодавства у сфері публічних закупівель та безоплатні консультації рекомендаційного характеру з питань публічних закупівель на інформаційному ресурсі.</p> <p>З огляду на вказане, надання роз'яснень щодо застосування законодавства у сфері публічних закупівель належить до повноважень Мінекономіки.</p> <p>Відповідно до статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Комітет уповноважений проводити дослідження ринку, визначати</p>
--	---

	<p>межі товарного ринку, а також становище, у тому числі монопольне (домінуюче), суб'єктів господарювання на цьому ринку та приймати відповідні рішення (розпорядження) при здійсненні контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції та за узгодженими діями, концентрацією.</p> <p>Частиною другою статті 5 Закону України «Про природні монополії» передбачено ведення Антимонопольним комітетом України зведеного переліку суб'єктів природних монополій на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.</p> <p>При цьому частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» визначено виключний перелік сфер, у яких відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій, а статтею 6 Закону України «Про природні монополії» визначено суміжні ринки, що регулюються відповідно до цього Закону.</p> <p>Ринок послуг з управління побутовими відходами та інші ринки сфери відходів відповідно до чинного законодавства не є такими, що перебувають у стані природної монополії.</p> <p>Порядок визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку встановлений Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженою розпорядженням Комітету від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).</p> <p>Відповідно до пункту 2 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання включає в себе, зокрема, визначення територіальних (географічних) меж ринку, встановлення проміжку часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – визначення часових меж ринку.</p> <p>Тобто Комітет визначає монопольне (домінуюче) становище суб'єктів господарювання на ринках у межах певної території та в певний проміжок часу, зокрема, під час розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також заяв і справ про надання дозволу, надання висновків, попередніх висновків стосовно узгоджених дій, концентрації.</p>
<p>Щодо проведення перевірки законності дій працівників газової служби та вжиття заходів з</p>	<p>Згідно зі статтею 7 Закону до повноважень Комітету, зокрема, відносяться:</p> <p>у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції – розгляд заяв і справ</p>

<p>Відновлення газопостачання</p>	<p>про порушення законодавстві про захист економічної конкуренції та проведення розслідування за цими заявами і справами;</p> <p>у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Комітету та застосування законодавства про захист економічної конкуренції – здійснення офіційного тлумачення власних нормативно-правових актів.</p> <p>Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу».</p> <p>Разом з тим Комітет у межах компетенції сприяє формуванню прозорого механізму функціонування ринку природного газу та вживає передбачених законодавством заходів у разі виявлення в діях учасників ринку природного газу ознак порушень саме законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України та здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Регулятор, НКРЕКП).</p> <p>Згідно зі статтею 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» до функцій та повноважень НКРЕКП належать, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - контроль за виконанням операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем, іншими суб'єктами ринків електричної енергії і природного газу, а у відповідних випадках - власниками систем їхніх зобов'язань відповідно до закону; - контроль за додержанням ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов; - захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора. <p>При цьому Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за виконанням рішень інших органів влади стосовно дотримання положень інших галузей</p>
-----------------------------------	--

	<p>законодавства, окрім законодавства про захист економічної конкуренції та з огляду на положення Конституції України щодо компетенції органів влади та органів місцевого самоврядування не можуть підмінити інші органи державної влади і перебирати на себе повноваження щодо інших питань, які законодавством віднесені до компетенції цього органу державної влади.</p>
--	---